

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudomány
1.3 Intézet	Újságírás
1.4 Szakterület	Kommunikációtudomány
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Újságírás

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Médiatörténet						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Györffy Gábor						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Györffy Gábor						
2.4 Tanulmányi év	II.	2.5 Félév	I.	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					1
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					1
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					
Vizsgák					
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	28				
3.8 A félév össz-óraszama	70				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	•

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C2.1. A technológia által közvetített kommunikáció elméleteinek megértése</p> <p>C1.2. A kommunikációs helyzetek és a szakterület problémáinak fogalmi magyarázata</p> <p>C3.2. A különböző médiumok használatából eredő sajátosságok felismerése, a csatorna és a médiatermék jellegének függvényében.</p>
Transzverzális kompetenciák	<p>CT1. Reális megvitatása – elméleti és gyakorlati indoklás mellett – egyes szokványos szakmai problémáknak, ezek hatékony és deontológiai megoldása érdekében</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A sajtótörténeti előadás célja, hogy a hallgatók alapvető ismeretek szerezzenek a sajtó kialakulásának és fejlődésének fontosabb állomásairól, a jelenlegi sajtórendszer létrejöttének előzményeiről.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	Az előadás történeti sorrendben mutatja be a lapfajták és sajtóműfajok kialakulását, a sajtó fejlődését meghatározó fontosabb történelmi eseményeket és gazdasági hatásokat, technológiai fejlődést, és ezzel hozzásegíti a hallgatókat, hogy tágabb időkeretbe tudják helyezni az újságírói pályához szükséges ismereteiket.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Sajtó és sajtótörténet. A sajtókutatás módszerei. Médiakutatás. A sajtótörténet gyakorlati jelentősége. A sajtótörténet időbeli elhelyezése. Sajtó és történelmi kor kapcsolata. A médiumok és a médiarendszer kialakulása.	Előadás, szemléltetés	
2. Sajtó és kommunikáció. Írásbeliség és szóbeliség. A hírközlés kezdetei. Olvasási szokások a nyomtatás feltalálása előtt.		
3. A könyvnyomtatás feltalálása. A sajtó kialakulásához vezető folyamatok. Reformáció és a nyilvánosság átalakulása. Társadalmi és gazdasági átalakulások Nyugat-Európában a 15-17. Században. A hírösszeköttetés átalakulása.		
4. A sajtó előzményei. Kézírtos és nyomtatott újságlevelék.		
5. A sajtó kialakulása Nyugat-Európában a 17. Században. Az úttörő sajtó. A francia centralizált		

modell. A angol polgári forradalom és a sajtó. A sajtó megszületése az Egyesült Államokban.		
6. Folyóiratok létrejötte Nyugat-Európában. A polgári nyilvánosság és a felvilágosodás. A sajtó létrejötte Kelet-Európában. A magyar sajtó létrejötte (Mercurius Hungaricus, Magyar Hírmondó, Erdélyi Magyar Hírvivő). Az első magyar folyóiratok		
7. A véleménysajtó kifejlődése a 18. Században. Európai és amerikai példák. Francia forradalom. Amerikai függetlenségi háború. Az angol sajtó fejlődése (The Times).		
8. A nyilvánosság átalakulása a 19. Században. Politikai, gazdasági, technológiai és társadalmi változások. A lap típusok létrejötte és a sajtórendszer elágazásai. A professzionális sajtó létrejötte. A magyar sajtó. A magyarországi véleménysajtó létrejötte a 19. Században (A Jelenkor és a Pesti Hírlap)		
9. Véleménysajtó fejlődése a 19. Században. Véleménysajtó és üzleti sajtó összecsapása. Az olcsó lapok kialakulása Európában és az Egyesült Államokban. Tényfeltáró újságírás a 19. Században. Az		
10. A technológiai fejlődés a 19. században. A médiumok előfutárai. Tömegsajtó létrejötte a 19. Század második felében. A bulvársajtó Európában és az Egyesült Államokban. New journalism. Hírparadigma. Sárga újságírás.		
11. A huszadik század új médiuma, a rádió. Közzolgálati és kereskedelmi modellek. A magyar rádió kezdetei.		
12. A televízió térhódítása. A magyar televízió kezdetei. A sajtó politizálódása a 20. században. Választási kampányok és élőben közvetített háborúk. Az írott sajtó átalakulása az audiovizuális média korában.		
13. Az irányított sajtórendszer Kelet-Európában. Ellenállási mozgalmak és szamizdat kiadványok. Az 1990 utáni demokratikus sajtó jellegzetességei kelet-Európában.		
14. Az internet és az online sajtó kialakulása. Jellegzetességek és sajátosságok. Hírverseny.		
<p>Könyvészet</p> <p>Frédéric Barbier-Catherine Bertho Lavenir: <i>A média története Diderot-tól az internetig</i>. Osiris, Budapest, 2004.</p> <p>Asa Briggs–Peter Burke: <i>A media társadalomtörténete Gutenbergtől az internetig</i>. Napvilág Kiadó, Bp., 2004.</p> <p>Frédéric Barbier: <i>A könyv története</i>. Osiris, Budapest, 2005. 42.</p> <p>Marshall Mc. Luhan: <i>A Gutenberg-galaxis: a tipográfiai ember létrejötte</i>. Trezor, Bp, 2001.</p> <p>Fülöp Géza: <i>Sajtótörténet, sajtóismeret</i>. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2000. 8.</p> <p>Kókay György (szerk.): <i>A magyar sajtó története</i>. I. kötet. Akadémiai Kiadó, Bp., 1979.</p>		

<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/1.html>

Kosáry Domokos–Németh G. Béla (szerk.): *A magyar sajtó története*. II. kötet. Akadémiai Kiadó, Bp., 1985.

<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/253.html>

<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/391.html>

Kókay György–Buzinkay Géza–Murányi Gábor: *A magyar sajtó története*. Kiadja a MÚOSZ-Bálint György Újságíró Főiskola, Bp., 1990.

Buzinkay Géza: *Kis magyar sajtótörténet*, Budapest, 1993.

<http://vmek.oszk.hu/03100/03157/03157.htm>

Ferenczy József: *A magyar hírlapirodalom története 1780-tól 1867-ig*. Kiadja Lauffer Vilmos, Budapest, 1887.

Jakab Elek: *Az erdélyi hírlapirodalom története*. Budapest, 1882.

Fleisz János: *Az erdélyi magyar sajtó története 1890–1940*. Pro Pannónia Kiadó, Pécs, 2005.

Monoki István: *Magyar könyvtermelés a román uralom alatt 1919–1940*. II. kötet *Hírlapok és folyóiratok*. Budapest, 1941.

Erőss Attila: *Gondolatok a sajtóról. 200 éves a magyar újságírás*. Custos Kiadó, Marosvásárhely, 1996.

Giovannini Giovanni: *A kovakőtől a szilíciumig*, Püski Kiadó, 1992.

Kókay György: *A magyar hírlap- és folyóiratirodalom kezdetei (1780-1795)*. Akadémiai Kiadó, Bp., 1970.

Kuszálék Péter: *Erdélyi hírlapok és folyóiratok (1940-1989)*. Teleki László Alapítvány Könyvtára, Budapest, 1996.

Lakatos Éva: *Sikersajtó a századfordulón*. Balassi Kiadó–Országos Széchényi Könyvtár, Bp., 2004

Molnár János: *Az egyetlen (Az ellenpontok és az ellenpontosok története)*. Szeged, 1993.

Pirityi Sándor: *A nemzeti hírügynökség története (1880-1996)*. MTI Kiadói Kft., Bp. 1996.

Tóth Károly (szerk.): *Ellenpontok*. Pro-Print, Csíkszereda, 2000.

8.2 Szeminárium / Labor

Didaktikai módszerek

Megjegyzések

Diákok bemutatása az alábbi könyvészet alapján

Diákok egyéni bemutatása

Könyvészet

1. Gyáni Gábor: *Sajtótörténet a társadalomtörténész szempontjából*. Médiakutató, 2006. tavasz.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2006_01_tavasz/04_sajtotortenet/01.html
2. Szajbély Mihály: *A médiatörténet és sajtótörténet viszonyáról*. Médiakutató, 2005 tavasz.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2005_01_tavasz/05_mediatorortenet/01.html
3. Bajomi-Lázár Péter: *Hírközlés tegnap és ma*. Médiakutató, 2009. ősz.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2009_03_osz/10_hirkozles/?q=h%C3%ADrk%C3%B6zl%C3%A9s#h%C3%ADrk%C3%B6zl%C3%A9s
4. Balogh János Mátyás: *Apró hirdetések és apróhirdetések Magyarországon 1850–1900*. Médiakutató, 2005. tél.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2005_04_tel/04_apro/01.html
5. Benkő Samu: *Széchenyi eszméinek és cselekedeteinek korabeli erdélyi fogadtatása*. Erdélyi Múzeum, 1992/1–4. 24 – 36.
http://erdelyimuzeumfolyoirat.adatbank.transindex.ro/pdf/003Benko%20Samu_Szechenyi%20eszmek%20es%20cselekedeteinek%20korabeli%20erdelyi%20fogadtatasa.pdf
6. Adorjáni Anna: *Nemzetfogalom az erdélyi magyar reformkori sajtóban*. Magyar Kisebbség, 2007. 3-4.
http://www.jakabffy.ro/magyarkisebbség/index.php?action=cimek&lapid=34&cikk=2007_3-4_009Studium_Adorjani.htm

7. Kristóf György: Az erdélyi időszak sajtó a kiegyezéstől a közhatalom változásáig (1867-1919.) Magyar Könyvszemle, 1938/1.
<http://epa.oszk.hu/00000/00021/00192/pdf/041-066.pdf>
8. Lázár Guy: *A szocialista nyilvánosság történetének alapvonala*. Médiakutató, 2006. tavasz.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2006_01_tavasz/02_szocialista_nyilvanossag/01.html
9. Kiss Balázs: *Missziótól marketingig*. Médiakutató, 2006. tavasz.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2006_01_tavasz/01_missziotol_marketingig/01.html
10. Lakatos Éva: *A léghajón való kiadástól a csavargók újságáig Sajtótörténeti különlegességek, furcsaságok*. In: Magyar Könyvszemle 2002. 272-287.
<http://epa.oszk.hu/00000/00021/00034/0005-2ad.html>
11. Lakatos Éva: *Álhírlapírók és a zugsajtó Magyarországon*. In: Magyar Könyvszemle, 1998. 233-259.
<http://epa.oszk.hu/00000/00021/00018/0005-119.html>
12. Kókay György: Az európai sajtó kibontakozása a 17. században. In: Uő (szerk.): *A magyar sajtó története*. Akadémia Kiadó, Budapest, 1979.
<http://mek.niif.hu/04700/04727/html/7.html>
13. Mark Deuze: A web és a webes újságírás típusai. Médiakutató, 2003. ősz.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2003_03_osz/04_webes_ujsgiras/01.html
14. Svennik Hoyer: *Média a harmadik évezred küszöbén*. Médiakutató, 2001 tél.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2001_04_tel/02_media_a_harmadik_evezred_kuszoben/?q=hoyer#hoyer
15. Bajomi-Lázár Péter: *Az objektivitás-doktrína nyomában*. Médiakutató, 2003. nyár
http://www.mediakutato.hu/cikk/2003_02_nyar/02_objektivitas_doktrina/?q=bajomi#bajomi
16. Michael Kunczik: *A demokratikus újságírás*. Médiakutató, 2001. nyár.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2001_02_nyar/01_demokratikus_ujsgiras/?q=kunczik#kunczik
17. Bodoky Tamás: *Támad a civilmédia: minden ötödik Index-olvasó blogol*. Médiakutató, 2008. nyár.
http://www.mediakutato.hu/cikk/2008_02_nyar/06_civilmedia_index_blog/?q=bodoky#bodoky

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

-

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Sajtótörténeti dolgozat készítése		5 pont
10.5 Szeminárium / Labor	Szemináriumi dolgozat		4 pont

	bemutatása adott témában		
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2024.01.17.

Dr. Györffy Gábor

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2024.02.17.

Conf. Univ. Dr. Radu Meza